

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

Ev. číslo

**ZÁSADA PREUKÁZATEĽNOSTI V ÚČTOVNÍCTVE
PODNIKATEĽOV**

2011

Magdaléna Kollárová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

**ZÁSADA PREUKÁZATEĽNOSTI V ÚČTOVNÍCTVE
PODNIKATEĽOV**

BAKALÁRSKA PRÁCA

Študijný program:

Účtovníctvo

Študijný odbor:

6209700 Účtovníctvo

Školiace pracovisko:

Katedra informačných systémov

Školiteľ:

Ing. Richard Hulík, PhD.

Nitra, 2011

Magdaléna Kollárová

Čestné prehlásenie

Podpísaná Magdaléna Kollárová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Zásada preukázateľnosti v účtovníctve podnikateľov“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

Nitra, máj 2011

Magdaléna Kollárová

Pod'akovanie

Touto cestou vyslovujem pod'akovanie pánovi Ing. Richardovi Hulíkovi, PhD., za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce.

Nitra, máj 2011

Magdaléna Kollárová

Abstrakt

Magdaléna Kollárová, *Zásada preukázateľnosti v účtovníctve podnikateľov*, Bakalárska práca, Katedra informačných systémov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, školiteľ bakalárskej práce: Ing. Richar Hulík, PhD., Nitra 2011.

Predložená bakalárska práca sa zaoberá problematikou preukázateľnosti účtovníctva so zameraním sa na inventarizáciu majetku, záväzkov a vlastného imania, t. j. rozdielu majetku a záväzkov. Preukázateľnosť účtovníctva, a tým aj preukázateľnosť účtovných informácií, sa považuje za jednu z hlavných zásad, ktoré je potrebné dodržať pri zostavovaní účtovnej závierky.

Úlohou inventarizácie je preukázať, či skutočný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov zistený pri inventúre je totožný so stavom vykazovaným v účtovníctve. Ďalšou dôležitou úlohou je aj preverenie skutočnosti, či ocenenie majetku, záväzkov a vlastného imania v účtovníctve zodpovedá skutočnosti. Inventarizácia sa prezentuje ako vnútorný aj vonkajší nástroj kontroly účtovníctva.

Bakalárska práca má požadovanú formu a štruktúru, kde hlavnú stránku práce tvorí obsahové vymedzenie inventarizácie, inventúry, inventarizačných rozdielov.

Kľúčové slová: zásada, preukázateľnosť, inventarizácia, majetok, záväzky, vlastné imanie, manko, prebytok.

Abstract

Magdalena Kollárová, *Evidential principle in business accounting*, bachelor thesis, Department of Information Systems, Slovak Agricultural University in Nitra, supervisor: Ing. Richard Hulík, PhD., Nitra 2011th.

The submitted thesis deals with evidential accounts focusing on the inventory of assets, liabilities and equity, it means the difference between assets and liabilities. Verifiability of accounting, and thus the verifiability of accounting information, is considered one of the main principles to be followed in preparing the financial statements.

The task inventory is to demonstrate that the actual state of assets and liabilities and the difference between assets and liabilities identified in the inventory is identical with the situation reported in the accounts. Another important task is to verify whether the valuation of assets, liabilities and equity accounts to reality. Inventory is presented as an instrument of internal and external auditing of the accounts.

Thesis has got the required form and structure, where the main work site constitutes definition content inventory, stocktaking, inventory differences.

Keywords: principle, verifiability, inventory, assets, liabilities, equity, deficiency, excess.

Obsah

ÚVOD	8
1 PREHĽAD RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA I V ZAHRANIČÍ.....	9
2 CIEĽ.....	18
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	19
4 VÝSLEDKY PRÁCE	20
4.1 Zákon o účtovníctve	20
4.2 Preukázateľnosť účtovníctva.....	21
4.2.1 Inventarizácia.....	22
4.2.2 Inventúra	23
4.2.3 Inventarizačné rozdiely a ich účtovanie.....	24
4.3 Riešený príklad.....	29
ZÁVER	31
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	33

ÚVOD

Účtovníctvo je chápané ako veda ale aj ako praktická činnosť, ktorá sa zaoberá spracovávaním účtovných informácií, počnúc zberom, triedením až po interpretáciu a ich odovzdávanie používateľom účtovných informácií. Na základe týchto informácií ich používatelia prijímajú rozhodnutia. Vzhľadom k tomuto faktoru, sú zákonom stanovené požiadavky, ktoré by mali účtovné informácie, a teda aj účtovníctvo, spĺňať.

Účtovná jednotka môže viesť účtovníctvo sama. Taktiež má možnosť poveriť inú fyzickú alebo právnickú osobu jeho vedením. V tomto prípade ale účtovná jednotka nestráca zodpovednosť za vedenie účtovníctva, ktorú jej stanovuje zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Účtovná jednotka je definovaná ako relatívne uzavretý celok, za ktorý je vedené účtovníctvo a zostavovaná účtovná závierka. Účtovníctvo definujeme ako usporiadaný systém informácií, ktorý poskytuje informácie v peňažnom vyjadrení o hospodárskej činnosti účtovnej jednotky, hlavne o jej finančnej a výnosovej situácii, a o výsledku tejto činnosti. Účtovníctvom získavame informácie o majetku účtovnej jednotky, vlastnom imaní, záväzkoch, nákladoch, výnosoch a hospodárskom výsledku. Cieľom účtovníctva je zaistiť verné a pravdivé zobrazenie informácií o účtovnej jednotke predovšetkým pre potreby jej finančného riadenia.

Zásady, ktoré stanovujú požiadavky na zostavovanie účtovnej závierky, sú správnosť, úplnosť, preukázateľnosť, zrozumiteľnosť a trvalosť účtovníctva. Tieto požiadavky sa taktiež vzťahujú na samotné vedenie účtovníctva účtovnej jednotky.

Preukázateľnosť účtovníctva je daná preukázateľnosťou účtovných záznamov, ktoré teda musia spĺňať podmienky podľa § 32 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Záznamy účtovnej jednotky musia byť uchovávané v podobe, ktorá zaisť trvalosť týchto záznamov v súlade so zákonom po celú stanovenú dobu. Aby bolo účtovníctvo preukázateľné, musí byť taktiež zrealizovaná inventarizácia. Cieľom inventarizácie je kontrola vecnej správnosti účtovníctva, reálnosti ocenenia majetku a ďalšie úlohy, ako je zabezpečenie majetku, jeho využitie a iné poznatky.

1 PREHĽAD RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA I V ZAHRANIČÍ

Pôvodne bolo účtovníctvo chápané ako záznam určitých javov, ako konštatuje **ŠLOSÁR, R. (2005)**. Hlavnou úlohou účtovníctva bolo uchovávať tieto javy. Neskôr sa údaje začali používať ako nástroj riadenia. Z účtovníctva sa stal základný prvok informačného systému podniku.

Účtovníctvo považuje za uzatvorenú sústavu s presne vymedzenými metodickými prvkami zameranú na hodnotovú (peňažnú stránku) hospodárskeho javu **KOVANICOVÁ, D. (2008)**.

FABIAN, Š. (2002) považuje účtovníctvo za relatívne uzavretý, vnútorne usporiadaný systém informácií. Uvádza, že plní dôležitú úlohu v informačnom aj riadiacom systéme podniku. Z hľadiska potrieb finančného riadenia má v podmienkach trhovej ekonomiky nezastupiteľné miesto.

Ako relatívne uzatvorený a vnútorne usporiadaný systém informácií, ktoré informujú (v peňažnom vyjadrení) o hospodárskej činnosti podniku, o výsledku tejto činnosti, charakterizuje účtovníctvo **SOUKUPOVÁ, A. (2004)**. Znamená to, že účtovníctvo poskytuje informácie o majetku podniku, vlastnom imaní, záväzkoch, nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia.

Predmetom zobrazovania v účtovníctve je podľa **JANHUBU, M. (2005)** časť súhrnného spoločenského ekonomického procesu, ktorý prebieha v jeho základnej jednotke a zároveň poskytuje informácie využiteľné pre rozhodovanie.

KRESSE, W. – LEUZ, N. (2004) uvádzajú, že účtovníctvo má v rámci podnikania ústredné postavenie. Je zberňou údajov, ktoré vznikajú medzi vonkajším a podnikovým prostredím. Účtovníctvo slúži ako informačný zdroj, ktorý dodáva dôležité informácie k rozhodovaniu, hlavne pri spracúvaní údajov.

Účtovníctvo ako konštatuje **KOUŘILOVÁ, J. (2003)**, obsahuje dôležité údaje o priebehu a výsledkoch podnikateľskej činnosti. Údaje z účtovníctva sú hlavným zdrojom informácií o hospodárení podniku. Spätné spracovanie údajov slúži na riadenie podniku.

ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. (2005) uvádzajú, že účtovníctvo je najucelenejší systém informácií, ktoré spoľahlivo a presne zaznamenáva a poskytuje ekonomické informácie o účtovnej jednotke, ktoré sú zaznamenávané prostredníctvom bežného účtovníctva a poskytované prostredníctvom účtovnej závierky.

Ako uvádzajú **HACHEROVÁ, Ž. – LÁTEČKOVÁ, A. – KOČNER, M. (2010)**, vo všeobecnosti môžeme účtovníctvo charakterizovať ako určitý proces poznávania, merania, evidovania a sprostredkovania ekonomických informácií používateľom (manažérom) za účelom rozhodovania a riadenia podniku. Obsah účtovníctva je bližšie určený zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

V zmysle **Zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z.** v znení neskorších predpisov predmetom účtovníctva je

- účtovanie skutočností:
 - a) o stave a pohybe majetku,
 - b) o stave a pohybe záväzkov,
 - c) o rozdiel majetku a záväzkov,
 - d) o výnosoch,
 - e) o nákladoch,
 - f) o príjmoch,
 - g) o výdavkoch,
 - h) o výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.
- vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch (t. j. stave a pohybe majetku a záväzkov, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia) v účtovnej závierke, pričom účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz a skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky. Z uvedeného vymedzenia vychádza aj základný cieľ účtovníctva. Cieľom účtovníctva je podávať verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii podniku.

MÁZIKOVÁ, A. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. (2009) chápu účtovníctvo ako vedu, ale aj ako praktickú činnosť zaoberajúcu sa zberom, zaznamenávaním, triedením, sumarizáciou, interpretáciou a odovzdávaním účtovných

informácií všetkým používateľom, takým spôsobom, aby na základe nich mohli prijímať rozhodnutia.

Za charakteristickú črtu účtovníctva **SEDLÁČEK, J. (2005)** považuje to, že účtovníctvo zaznamenáva jednoznačne určené hospodárske javy v rámci časového úseku, ktorým je účtovné obdobie. Poskytuje informácie o skutočnom výsledku hospodárenia a skutočnom stave a pohybe majetku a záväzkov. Hospodárske operácie sú v účtovníctve zaznamenávané písomnou formou a vždy musia byť podložené účtovnými dokladmi. Hospodárske javy musia byť zaznamenávané úplne, musia vždy obsahovať údaje presné, spoľahlivé a preukázateľné.

FICBAUER, J. (2008) sa domnieva, že základnou funkciou účtovníctva je podávať používateľom spoľahlivé informácie o ekonomickej realite vychádzajúc z faktu, že v účtovníctve je nutné spoľahlivo zabezpečiť najmä tieto činnosti:

- zistiť objektívne, o aký prvok ekonomickej reality sa jedná, napr. záväzok, vlastný kapitál, výnos, náklad, zisk alebo strata,
- objektívne priradiť k danému prvku hodnotu,
- posúdiť kritériá uznania tržieb,
- k týmto priradiť zodpovedajúce náklady, t. j. splniť zásadu časovej a vecnej súvislosti nákladov a výnosov,
- zistené informácie zverejniť v zodpovedajúcom a zrozumiteľnom rozsahu.

Autor ďalej vyjadruje názor, že úlohou, ani funkciou účtovníctva nie je, ani nikdy nebolo, slúžiť prvotne daňovým potrebám. Jeho funkciou, ani úlohou teda nie je vyjadriť správnym spôsobom základ dane z príjmov, napriek tomu, že je tak urobené v rámci niektorých účtovných modelov. Význam účtovníctva spočíva v podávaní spoľahlivých informácií o ekonomickej znalosti daného subjektu tak, aby na ich základe mohol používateľ týchto informácií vyhodnotiť zodpovedajúce závery a urobiť rozhodnutie.

Ako uvádza **SCHIFFER, V. (2006)**, účtovníctvo má slúžiť predovšetkým k riadeniu a nie len pre daňové účely. Informácie čerpané z účtovníctva, ktoré patria histórii, respektíve ktoré sú poskytované oneskorene, tým pádom ich nie je možné využiť pre kvalifikované riadenie, bežné či strategické rozhodovanie, považuje za zbytočné.

FULINOVÁ, L. (2007) považuje za hlavnú úlohu účtovníctva, ako teoretickej disciplíny, zachytiť, zobrazit' a kontrolovať všetky činnosti spojené so vstupmi do podniku a ich transformáciou do požadovaných výstupov. Z hľadiska informačných potrieb užívateľov účtovníctva slúži ako pamäť podniku, s faktom, že uskutočňuje záznamy v celej ich komplexnosti. Podáva aj písomný prehľad vlastníkom o hospodárení so zvereným majetkom, informuje o finančnej pozícii a výkonnosti podniku.

PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. (2008) považujú za základný cieľ účtovníctva podať verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii podniku. Predmetom účtovníctva, ako je zobrazené v schéme č. 1, je účtovanie skutočností o stave a pohybe majetku, stave a pohybe záväzkov, rozdiel majetku a záväzkov, výnosoch, nákladoch, príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.

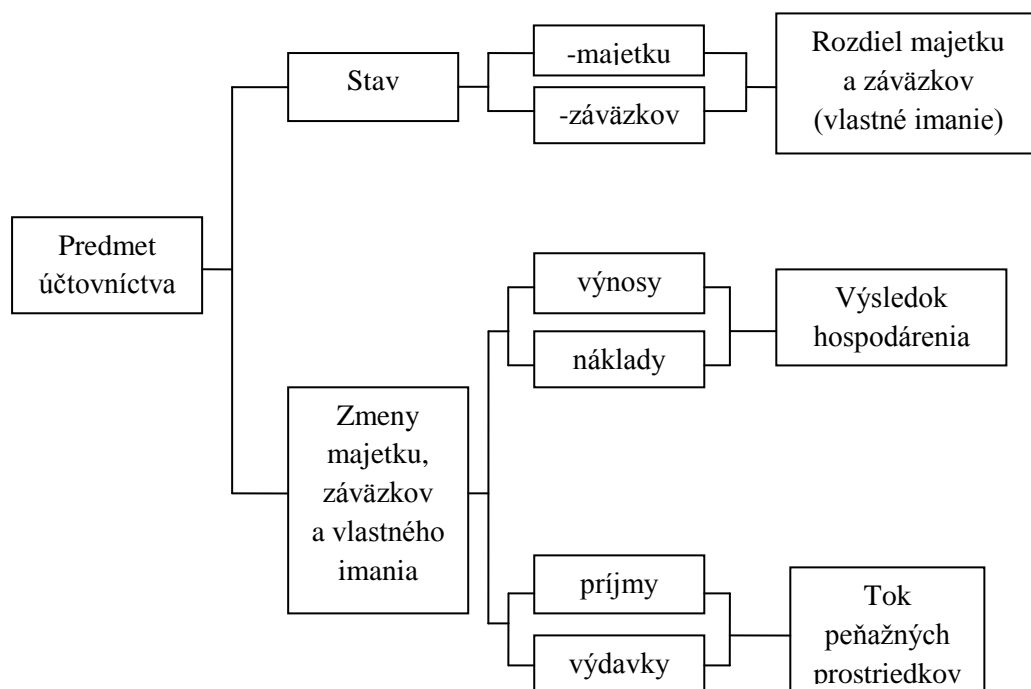

Schéma č. 1: Grafické znázornenie predmetu účtovníctva (Pataky, J. – Hacherová, Ž. – Kočner, M., 2008, s. 15)

Medzi základné funkcie účtovníctva autori zaraďujú:

- funkciu dokumentačnú – účtovníctvo poskytuje informácie o javoch minulých, ktoré majú poznávací charakter o činnostiach a výsledkoch v podnikateľskom subjekte,
- funkciu informačnú – účtovníctvo poskytuje informácie, ktoré rôznym používateľom (interným v podnikateľskom subjekte alebo rôznym externým používateľom) umožňujú prijímať správne rozhodnutia,
- kontrolnú funkciu – spočíva v tom, že informácie o javoch minulých, ktoré poskytuje, slúžia na porovnávanie s informáciami plánovanými. Výsledok porovnávania plánu so skutočnosťou vytvára priestor pre korekciu, odkrývanie rezerv, zhospodárňovanie uskutočňovaných činností a hľadanie nových možných riešení v podnikaní.

SOUKUPOVÁ, B. (2004) uvádza, že najčastejšie sa považujú za základné funkcie účtovníctva v trhovej ekonomike:

- dokumentačná funkcia,
- informačná funkcia,
- kontrolná funkcia,
- základňa pre rozhodovanie.

Účtovníctvo považuje za nezastupiteľnú ekonomickú disciplínu. Jeho praktický význam a zmysel je v dvoch základných úlohách:

1. v schopnosti systémovo kvantifikovať priebeh ekonomickej činnosti konkrétneho subjektu,
2. v schopnosti byť zdrojom informácií o ekonomickej stránke účtovnej jednotky.

ŠLOSÁROVÁ, A. (2006) uvádza, že na sformulovanie definície účtovníctva je potrebné uviesť základné predpoklady existencie účtovníctva, ktorými sú:

1. účtovníctvo sa vždy musí viazať na určitý ekonomický celok. V súčasnej terminológii sa označuje tento celok ako účtovná jednotka.
2. účtovať sa môže len o skutočnostiach, ktoré sa dajú oceniť, t. j. vyjadriť v peňažných jednotkách.

3. účtovná jednotka musí viesť účtovníctvo od dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku. Výsledok hospodárenia však musí zisťovať periodicky, vždy za účtovné obdobie, za ktoré musí zostaviť účtovnú závierku.
4. účtovníctvo účtovnej jednotky musí byť preukázateľné, pričom preukázateľnosť účtovníctva sa zabezpečuje prostredníctvom účtovných záznamov a vykonanou inventarizáciou.
5. účtovníctvo musí byť založené na bilančnom princípe, ktorá je základným princípom podvojného účtovníctva.

Informácie, ktoré sa týkajú finančného stavu podniku, sú podľa **KOTULIČA, R. – KIRÁLYHO, P. – RAJČÁNIOVEJ, M. (2010)**, predmetom záujmu nielen manažmentu podniku, ale aj ďalších subjektov, ktoré s podnikom prichádzajú do kontaktu.

Podľa prostredia, v ktorom sa nachádzajú, môžeme používateľov finančných analýz rozdeliť na:

- a) externých používateľov (napr. banky a iní veritelia, štát a jeho orgány, obchodní partneri podniku, konkurencia a pod.),
- b) interných používateľov (napr. manažéri, odborári, zamestnanci).

Investori, ktorí sú pre podnik poskytovateľmi kapitálu, sledujú informácie o tom, ako podnik využíva svoje zdroje, ktoré mu poskytli. Banky a iní veritelia využívajú informácie predovšetkým pre závery o finančnom stave daného podniku ako potenciálneho alebo už existujúceho dlžníka. Štát a jeho orgány využívajú informácie nielen na kontrolu správnosti vykázaných daní, ale napríklad aj na rôzne štatistické zisťovania. Obchodní partneri, ktorých predstavujú odberatelia a dodávatelia, sa sústreďujú predovšetkým na schopnosť hradiť záväzky a na priaznivú finančnú situáciu. Manažéri využívajú informácie na operatívne a strategické finančné riadenie podniku. Zamestnancom ide predovšetkým o ich perspektívu a istotu v zamestnaní, profesijný rast, ako aj o zlepšenie sociálnej a mzdovej oblasti.

SOUKOPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. (2004) uvádzajú, že účtovné informácie sa poskytujú najmä formou účtovných výkazov a poznámok k nim. K hlavným kategóriám používateľov účtovných informácií zaraďujú:

- vlastníkov podniku, príp. i potenciálnych investorov,
- manažérov (vedenie podniku),
- zákazníkov (odberateľov),
- finančných veriteľov (napr. banky),
- dodávateľov,
- zamestnancov,
- vládu a jej inštitúcie,
- verejnosť (v mieste pôsobnosti podniku),
- konkurenčné podniky.

Informačné požiadavky jednotlivých skupín používateľov sa navzájom líšia, no napriek tomu ich možno rozdeliť na:

- a) všeobecné základné, ktoré uplatňujú všetky kategórie používateľov,
- b) špeciálne, ktoré uplatňuje jeden alebo niekoľko málo používateľov.

Ako konštatuje **STRÄHLOVÁ, J. (2009)**, účtovníctvo je najdôležitejší a najucelenejší odbor ekonomických informácií. Špecifický charakter účtovníctvu dáva to, že má viacej znakov, hlavne presne určený obsah a jednotné všeobecné účtovné zásady. Aby účtovníctvo mohlo plniť svoje poslanie, musí mať stanovené „pravidlá hry“. Týmito základnými pravidlami sú účtovné zásady. Okrem pojmu „zásada“ sa často používajú aj slová ako princíp, koncept, konvencia a predpoklad.

Zásady, ktorými sa riadi účtovníctvo, podľa **ŠLOSÁRA, R. (2008)**, možno rozdeliť na tieto skupiny:

- a) elementárne zásady,
- b) všeobecne uznávané účtovné zásady.

Ako uvádza **ŠLOSÁROVÁ, A. (2006)**, za účtovné zásady považuje súbor pravidiel, komplex uznaných praktických poznatkov a zákonitostí, ktoré platia pre vedenie účtovníctva aj pre zostavovanie účtovnej závierky.

Medzi elementárne zásady účtovníctva zaraďuje:

- a) vymedzenie účtovnej jednotky,
- b) meranie pomocou peňažnej jednotky,

- c) účtovné obdobie,
- d) preukázateľnosť účtovníctva.

Za základné všeobecne uznávané účtovné zásady považuje:

- a) zásadu bilančnej kontinuity,
- b) kontinuitu v používaní účtovných zásad a metód,
- c) prednosť podstaty pred formou,
- d) zákaz kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov,
- e) zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich inkasa alebo vyrovnania iným spôsobom,
- f) nepretržitosť pokračovania v činnosti,
- g) oceňovacie zásady,
- h) zásadu opatrnosti,
- i) vecné a časové priradenie nákladov k výnosom,
- j) princíp osvetľovania hodnoty.

KOVANICOVÁ, D. (2005) za základné účtovné zásady považuje:

- a) koncept ekonomickej jednotky,
- b) predpoklad nepretržitosti pokračovania v činnosti,
- c) aktuálny princíp,
- d) oceňovanie pomocou peňažných jednotiek,
- e) predpoklad stabilného doláru (vo všeobecnosti sa týmto rozumie predpoklad stálej kúpnej sily peňažnej jednotky),
- f) periodicita zisťovania výsledku hospodárenia a finančnej situácie podniku.

FARKAŠ, R. (2010) prezentuje účtovné zásady ako rovnocenné, s výnimkou pravdivého a verného obrazu. Táto zásada je nadradená všetkým ostatným zásadám podľa § 7 ods. 3 zákona o účtovníctve, ak účtovná jednotka zistí, že účtovné zásady a účtovné metódy použité v účtovnom období sú nezlučiteľné s požiadavkou verného a pravdivého zobrazenia skutočností, je povinná zostaviť účtovnú závierku tak, aby poskytla pravdivý a verný obraz skutočnosti. Ak účtovná jednotka dodrží účtovné zásady a účtovné metódy ustanovené zákonom o účtovníctve, potom je zobrazenie v účtovnej závierke verné. Ak ich nedodrží, toto zobrazenie verné nie je.

Podľa **PODMANICKEJ, M. (2008)** zásada verného a pravdivého obrazu často pôsobí neurčito a abstraktne. Z dôvodu odhadov v účtovníctve a variability v oceňovaní možno povedať, že neexistuje len jedno jediné verné a pravdivé zobrazenie skutočnosti. Napriek tomu, že účtovníctvo je upravené právnymi normami, ponúka prípustné alternatívne riešenia, tým pádom môže účtovná jednotka vykázať pri rovnakých transakciách rozdielny výsledok hospodárenia, stav majetku, záväzkov alebo vlastného imania. Každá z výsledných hodnôt by mala byť považovaná za správnu, z toho vyplýva istý „interval hodnôt“, v ktorom je účtovnou jednotkou dodržaná zásada verného a pravdivého obrazu.

2 CIEĽ

Účtovné zásady sú všeobecné pravidlá, ktorých dodržanie vedie k porovnateľnosti účtovných závierok. Najzákladnejšou zásadou je verný a pravdivý obraz účtovníctva. Dôležitou je aj zásada preukázateľnosti účtovníctva. Táto je daná preukázateľnosťou účtovných záznamov, ktoré musia spĺňať podmienky stanovené zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Cieľom bakalárskej práce je prezentovať verné zobrazenie predmetu účtovníctva s dôrazom na zásadu preukázateľnosti ku dňu zostavenia účtovnej závierky.

Parciálne ciele bakalárskej práce tvoria nasledovné okruhy problémov:

- analýza poznatkov z vedeckých a odborných literárnych zdrojov domácich a zahraničných autorov,
- prehľad obsahovej stránky zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a doplnení,
- analýza inventarizácie majetku a záväzkov, rozdielu majetku a záväzkov,
- účtovanie inventarizačných rozdielov,
- riešený príklad k účtovaniu inventarizačných rozdielov.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

Pri zostavovaní bakalárskej práce na tému „Zásada preukázateľnosti v účtovníctve podnikateľov“ bolo použitých viacero metód. V prípravnej fáze som využila štúdium vedeckej a odbornej literatúry. V nasledujúcich etapách som využívala metódu komparácie, kedy som porovnávala a posudzovala dostupné dokumenty a informácie s názormi rôznych autorov. Taktiež som využívala metódu indukcie a dedukcie na sformulovanie vlastných názorov a postojov k téme bakalárskej práce. Metóda osobnej komunikácie bola tiež súčasťou metodiky práce. Predstavovala osobné konzultácie s odborníkmi na danú problematiku. V neposlednom rade bola v procese tvorby bakalárskej práce využitá aj metóda syntézy a analýzy k sumarizácii zozbieraných faktov.

Preložená bakalárska práca je zložená z troch základných častí – úvod, jadro a záver. Jadro bakalárskej práce obsahuje 4 kapitoly, ktorými sú prehľad riešenej problematiky, cieľ, metodika práce a metódy skúmania a výsledky práce. Práca taktiež obsahuje časti ako je abstrakt a zoznam použitej literatúry.

Prvá číslovaná kapitola zodpovedá prehľadnej sumarizácii poznatkov a názorov rôznych autorov, ktoré sú čerpané z ich odborných a vedeckých prác. Dôraz je kladený na obsahovú väzbu a logickú štruktúru prehľadu literatúry.

V druhej číslovanej kapitole je stanovený hlavný cieľ bakalárskej práce, ktorý presne charakterizuje predmet riešenia. K nemu prislúcha niekoľko čiastkových cieľov. Tieto napomáhajú k dosiahnutiu definovaného hlavného cieľa a tým aj k obsahovému naplneniu témy „Zásada preukázateľnosti v účtovníctve podnikateľov“.

V kapitole Metodika práce a metódy skúmania je spravidla uvedená charakteristika objektu skúmania, rôzne pracovné postupy, spôsoby získavania údajov a ich zdroje, použité metódy pre vyhodnotenie a interpretáciu výsledkov.

V poslednej číslovanej kapitole sa nachádzajú výsledky práce. Predstavujú najvýznamnejšiu časť bakalárskej práce. Vlastné postoje autor uvádza logicky usporiadané a zároveň ich dostatočne zhodnocuje a komentuje.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Zákon o účtovníctve

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a doplnení (ďalej len zákon o účtovníctve) je najvyššou z právnych noriem, ktoré upravujú národné účtovníctvo v Slovenskej republike. Člení sa na sedem častí:

1. ČASŤ: ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Prvá časť zákona o účtovníctve obsahovo ustanovuje rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva pre účtovné jednotky, ako aj rozsah, spôsob a preukázateľnosť účtovnej závierky. Táto časť ďalej obsahuje definície základných pojmov, ktoré sú používané v zákone o účtovníctve. Ustanovuje predmet účtovníctva a taktiež definuje účtovné obdobie, ktorým je kalendárny alebo hospodársky rok. Hospodársky rok predstavuje obdobie po sebe 12 nepretržite nasledujúcich mesiacov, ktoré nie je zhodné s kalendárnym rokom. V tejto časti je taktiež ustanovená účtovnej jednotke povinnosť viesť účtovníctvo a je definovaný základný princíp podvojného účtovníctva, ktorým je akruálny princíp, t. j. náklady sa účtujú v tom účtovnom období, kedy vznikli. Prezentované sú aj práva a povinnosti účtovnej jednotky a v neposlednom rade sú ustanovené aj účtovné zásady a účtovné metódy účtovnej jednotky.

2. ČASŤ: ÚČTOVNÉ SÚSTAVY, ÚČTOVNÉ DOKLADY, ÚČTOVNÉ ZÁPISY A ÚČTOVNÉ KNIHY

V druhej časti zákona o účtovníctve sú stanovené podmienky prechodu zo sústavy jednoduchého účtovníctva do sústavy podvojného účtovníctva. Obsahuje definície pojmov účtovný doklad a účtovný zápis, zaoberá sa účtovnými knihami, účtovnou osnovou a účtovným rozvrhom. Stanovuje povinnosti pri otváraní a uzatváraní účtovných kníh.

3. ČASŤ: ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

Definuje účtovnú závierku spolu s jej náležitosťami a podmienkami pre jej overenie audítorom, upravuje individuálnu a konsolidovanú účtovnú závierku a taktiež povinnosť účtovnej jednotky vytvoriť riadnu a konsolidovanú výročnú správu a zverejniť údaje z účtovnej závierky aj výročnej správy.

4. ČASŤ: SPÔSOBY OCEŇOVANIA

Stanovuje povinnosti ocenenia majetku a záväzkov, a to:

- Ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu,
- Ku dňu, ku ktorému zostavuje účtovnú závierku,
- K inému dňu účtovného obdobia, ak to vyžaduje osobitný predpis.

Definuje spôsoby ocenenia majetku a záväzkov a ustanovuje taktiež povinnosť účtovnej jednotky zostaviť odpisový plán.

5. ČASŤ: INVENTARIZÁCIA

Definuje inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov (vlastného imania), ďalej inventúrny súpis, inventarizačný zápis a ich náležitosti. Ustanovuje povinnosti inventúry a rozoberá inventarizačné rozdiely.

6. ČASŤ: ÚČTOVNÁ DOKUMENTÁCIA

Definuje účtovný záznam, jeho preukázateľnosť, prenos a opravu. Ustanovuje uchovávanie a ochranu účtovnej dokumentácie.

7. ČASŤ: ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Ustanovuje pokuty za porušenie ustanovení zákona o účtovníctve. V tejto časti sú určené úlohy daňového úradu pri kontrole účtovníctva a sú tu uvedené aj prechodné a zrušujúce ustanovenia, ktoré zabezpečujú účinnosť zákona o účtovníctve.

4.2 Preukázateľnosť účtovníctva

Preukázateľnosť účtovníctva je daná realizáciou inventarizácie majetku, záväzkov a ich vzájomného rozdielu, a preukázateľnosťou účtovných záznamov, ktoré musia spĺňať podmienky podľa § 32 zákona o účtovníctve.

4.2.1 Inventarizácia

Inventarizácia predstavuje jadro všetkých uzávierkových prác. Predmetom je majetok, záväzky a rozdiel majetku a záväzkov a porovnanie tohto stavu so stavom uvedeným v účtovníctve. Inventarizácia je taktiež prostriedkom kontroly vecnej správnosti účtovných zápisov, t. j. či stav majetku, záväzkov a ich rozdielu evidovaný v účtovníctve zodpovedá skutočnosti a či ich ocenenie v účtovnej závierke zodpovedá skutočnosti. Pokiaľ nie je vykonaná inventarizácia, účtovníctvo nespĺňa požiadavku preukázateľnosti.

Vykonanie inventarizácie je povinnosťou účtovných jednotiek vyplývajúcou zo zákona, vykonáva sa v lehotách stanovených zákonom a zistené inventarizačné rozdiely, ktorých účtovanie vymedzujú postupy účtovníctva pre podnikateľov, je účtovná jednotka povinná zaúčtovať do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizácia majetku, záväzkov a ich rozdielu vykonáva.

Spôsob a organizácia inventarizácie je plne v kompetencii účtovnej jednotky, ktorá ju vykonáva. Tieto skutočnosti zákon o účtovníctve neupravuje, účtovná jednotka ich upravuje vo svojej vnútropodnikovej smernici, ktorú musí mať každá účtovná jednotka vypracovanú pre zabezpečenie úplnosti inventarizácie. Táto smernica je časovým a obsahovým rámcom inventarizačných prác:

- stanovenie časového a obsahového plánu inventarizácie a stanovenie inventarizačných komisií,
- inventúra – fyzická, dokladová a kombinovaná,
- porovnanie skutočného stavu so stavom v účtovníctve,
- vyčíslenie inventarizačných rozdielov,
- posúdenie príčin vzniknutých inventarizačných rozdielov a ich zaúčtovanie,
- posúdenie ocenenia majetku v účtovníctve,
- vyhotovenie inventarizačného zápisu.

Inventarizácia sa realizuje ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Pri riadnej a mimoriadnej účtovnej závierke sa vykonáva inventarizácia v plnom rozsahu, t. j. inventarizujú sa všetky položky majetku, záväzkov a vlastného imania. Ak sa zostavuje priebežná účtovná závierka, inventarizácia sa vykoná len na účely ocenenia majetku a záväzkov v účtovnej závierke.

Zákon o účtovníctve hovorí o tom, že inventarizácia sa vykonáva priebežne počas roka. Pri peňažných prostriedkoch sa vykonáva inventarizácia aspoň štyrikrát ročne. Pri ostatnom hmotnom a nehmotnom majetku aspoň jedenkrát za dva roky.

4.2.2 Inventúra

Ťažiskom inventarizácie je inventúra. Inventúra predstavuje zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, t. j. vlastného imania, k určitému dátumu. Je najdôležitejšou časťou inventarizácie. Pri inventúre sa zisťuje:

- existencia majetku,
- reálnosť jeho ocenenia,
- možné riziká znehodnotenia alebo škody.

Inventúra môže byť fyzická (meraním, vážením, počítaním), dokladová (stav účtovníctva sa porovnáva s dokladmi – pohľadávky) a kombinovaná (napr. inventúra nehnuteľností – fyzická obhliadka a výpis z katastra nehnuteľností).

Inventúra sa vykonáva k poslednému dňu účtovného obdobia, ale nakoľko to je časovo a rozsahovo náročný proces je možné fyzickú inventúru hmotného majetku, okrem zásob, vykonať v priebehu posledných troch mesiacoch účtovného obdobia, prípadne v prvom mesiaci toho nasledujúceho. V prípade, že inventúra je vykonaná v priebehu posledných troch mesiacov, tak zistený skutočný stav sa upravuje o prírastky alebo úbytky k poslednému dňu účtovného obdobia, t. j. k 31.12..

Výsledky vykonanej inventúry sa uchovávajú v inventúrnych súpisoch, ktorý je účtovným záznamom zabezpečujúcim preukázateľnosť účtovníctva. Náležitosti inventúrneho súpisu sú definované v § 30 zákona o účtovníctve nasledovne:

- obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky,
- deň začatia a ukončenia inventúry,
- deň, ku ktorému bola inventarizácia vykonaná,
- stav majetku s uvedením jednotiek množstva a ceny,
- miesto uloženia majetku,
- meno, priezvisko a podpis hmotne zodpovednej osoby za príslušný druh majetku,
- zoznam záväzkov, ich ocenenie,

- zoznam skutočného stavu rozdielu majetku a záväzkov,
- odporúčania na posúdenie reálnosti ocenenia majetku a záväzkov k dátumu, ku ktorému sa realizuje účtovná závierka,
- meno, priezvisko a podpis osôb zodpovedných za zistenie skutočného stavu majetku, záväzkov a ich rozdielu,
- poznámky.

V inventúrnych súpisoch sa zistený stav majetku, záväzkov a vlastného imania porovnáva so stavom týchto položiek vykazaným v účtovníctve. Ak sa zistí rozdiel, inventarizačná komisia ho najskôr preveruje, či naozaj splňa definíciu inventarizačného rozdielu. Ak inventarizačná komisia nepreukáže rozdiel medzi skutočným stavom a tým v účtovníctve, až vtedy sa tento posúdi ako inventarizačný rozdiel.

4.2.3 Inventarizačné rozdiely a ich účtovanie

Pri zistení a vyčíslení inventarizačných rozdielov sa posudzuje ich charakter. Jednou formou inventarizačného rozdielu je manko. Manko predstavuje rozdiel, kedy skutočný stav majetku, záväzkov a vlastného imania, t. j. rozdielu majetku a záväzkov, je nižší ako stav evidovaný v účtovníctve. Pri peňažných prostriedkoch sa nepoužíva pojem manko, ale takýto stav sa nazýva schodok. Druhou z foriem inventarizačného rozdielu je prebytok. Predstavuje rozdiel, kedy je zistený skutočný stav majetku, záväzkov a vlastného imania vyšší ako stav vykazovaný v účtovníctve.

Zákon rozlišuje medzi mankom a škodou. Škoda na majetku je neodstrániteľným poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou majetku. Ak sa zistí strata alebo odcudzenie majetku inventarizáciou, považuje sa za manko.

K zásobám v účtovníctve sa evidujú prirodzené úbytky zásob, ktoré predstavujú určitú normu prirodzených úbytkov stanovených v internej smernici účtovnej jednotky. Tieto prirodzené úbytky nie sú mankom na zásobách.

INVENTARIZAČNÉ ROZDIELY ZÁSOb

Všetky inventarizačné rozdiely týkajúce sa zásob sa musia zaúčtovať do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou zisťoval skutočný stav zásob. Účtovná jednotka môže pri inventarizácii zásob zistiť:

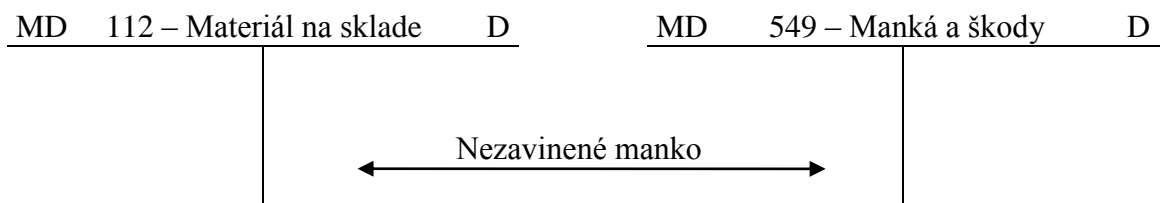
- a) manko,
- b) prebytok,
- c) škodu,
- d) prirodzený úbytok zásob.

Mankom sa pri zásobách rozumie stav, kedy zistený skutočný stav zásob je nižší ako stav vykazovaný v účtovníctve a nie je možné tento stav preukázať účtovným záznamom, t. j. ak účtovná jednotka zistí, že chýbajú zásoby.

Prebytok na zásobách je rozdiel, kedy je stav zistený vyšší ako stav v účtovníctve a taktiež tento rozdiel nie je možné doložiť účtovným záznamom, ktorý by preukázal zistený rozdiel.

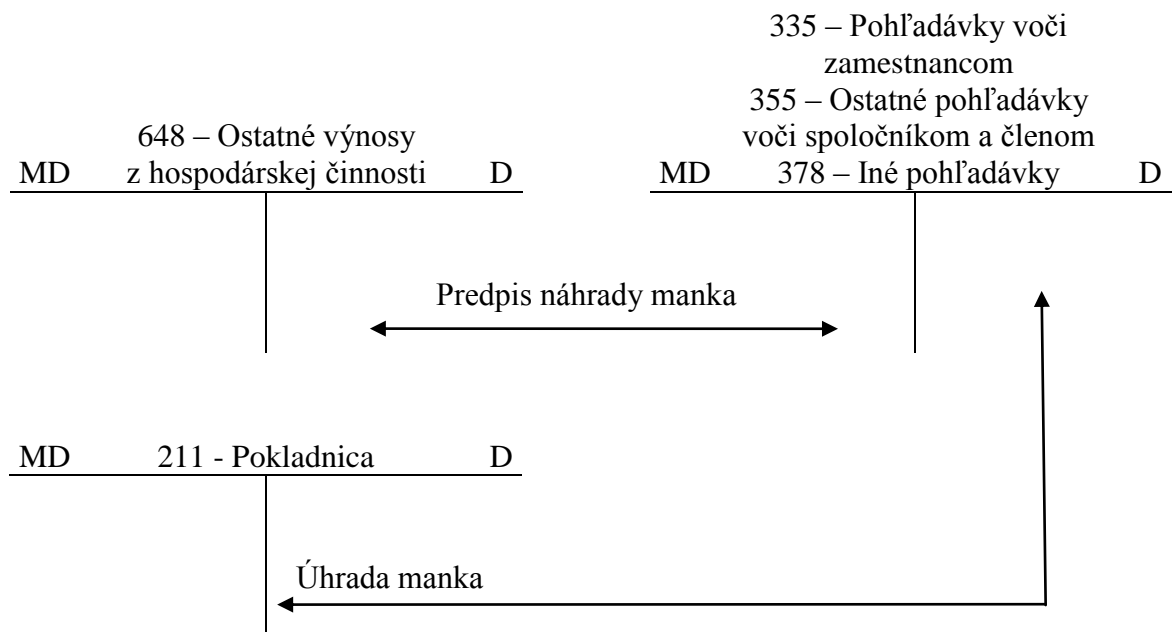
Škodou pri zásobách rozumieme fyzické poškodenie alebo znehodnotenie zásob.

Prirodzený úbytok zásob účtovná jednotka definuje vo svojej internej smernici ako normu prirodzeného úbytku. Túto normu účtovná jednotka stanovuje vždy pre aktuálne účtovné obdobie. Prirodzené úbytky zásob vznikajú pri takých druhoch zásob, pri ktorých dochádza k prirodzenému úbytku hmotnosti alebo objemu pôsobením vonkajších vplyvov. Tieto úbytky sa považujú v účtovníctve za náklady na hospodársku činnosť.

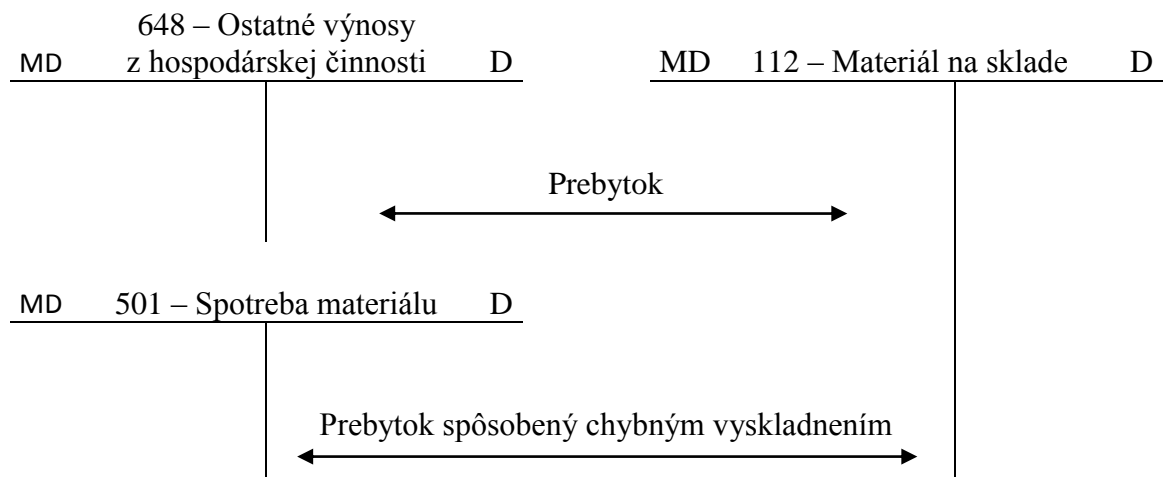

Obr. 1: Zúčtovanie nezavineného manka na majetku

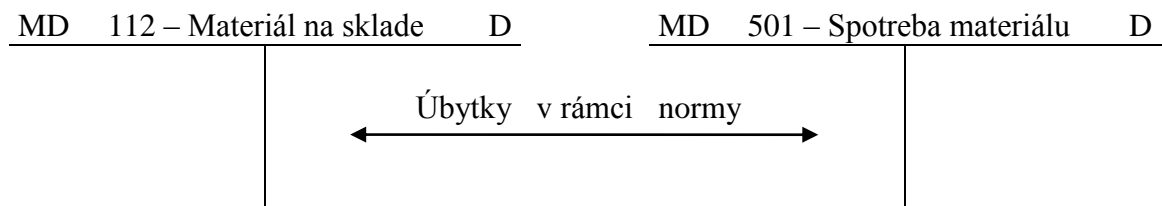
Zavinené manká a škody, ktoré sú napríklad odcudzením a sú hlásené polícii, účtovná jednotka môže účtovať ako predpis pohľadávky voči vinníkovi, respektíve zamestnancovi.

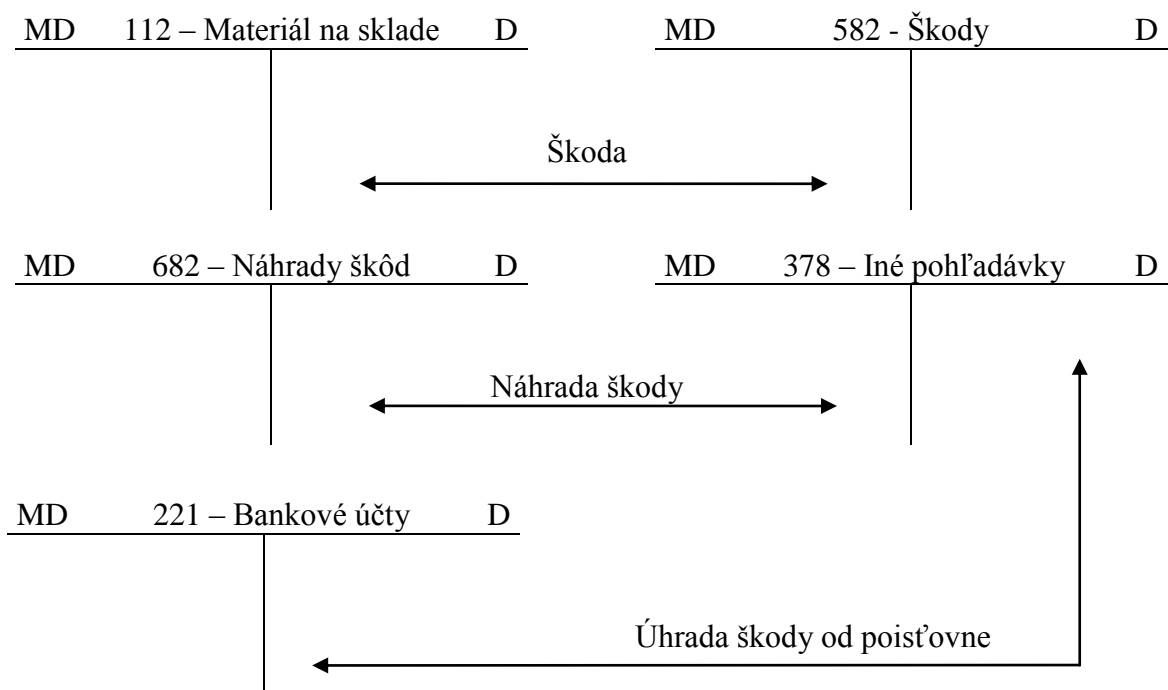
Obr. 2: Zúčtovanie manka na majetku

Obr. 3: Zúčtovanie prebytku majetku

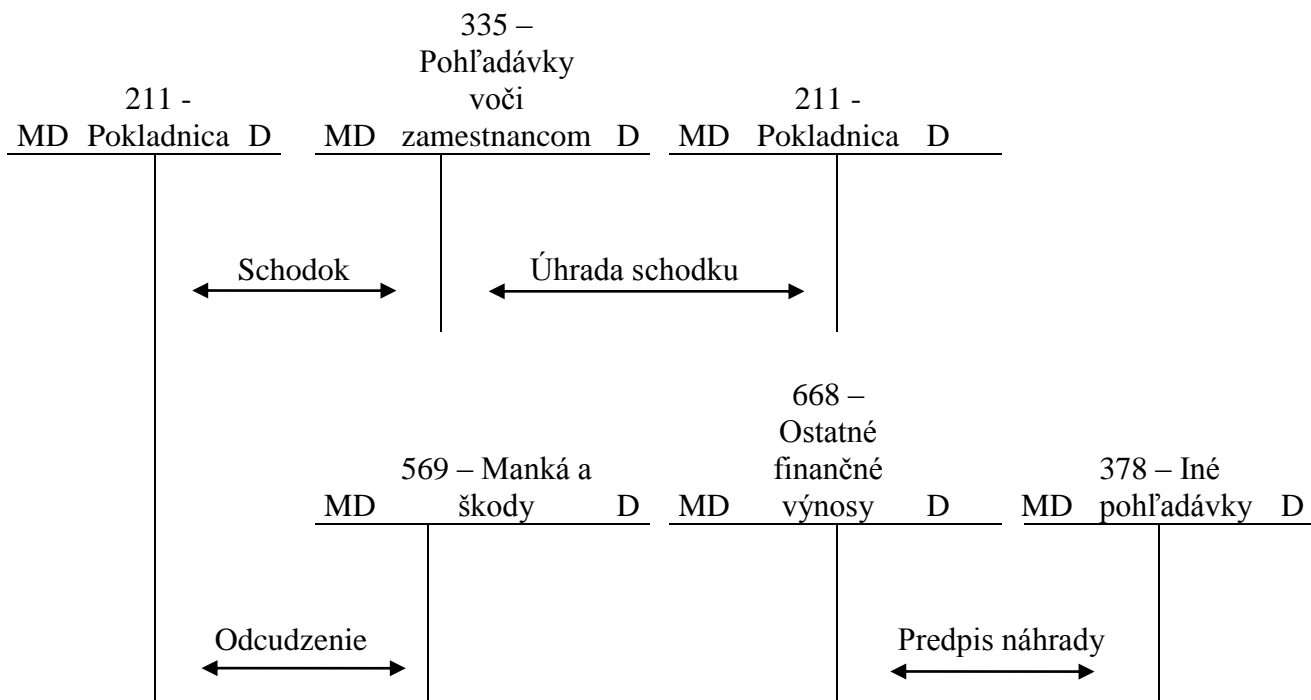
Obr. 4: Zúčtovanie prirodzených úbytkov majetku

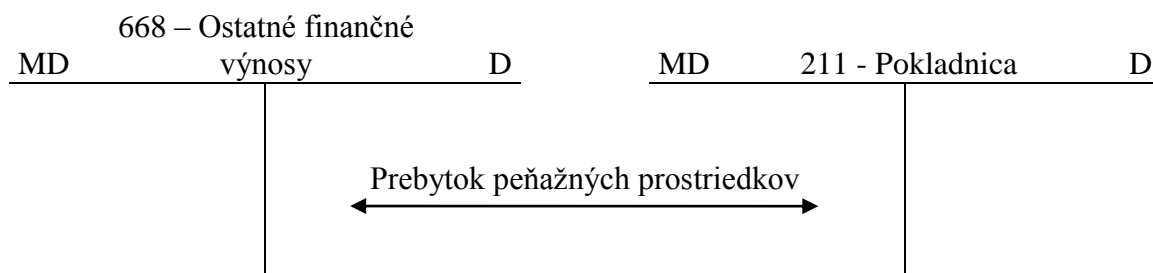
Obr. 5: Zúčtovanie škody na majetku

INVENTARIZAČNÉ ROZDIELY PEŇAŽNÝCH PROSTRIEDKOV V HOTOVOSTI

Peňažné prostriedky v hotovosti predstavujú prostriedky v pokladnici. Ak inventarizačná komisia zistí, že skutočný stav peňažných prostriedkov je nižší ako stav vykazovaný v účtovníctve, definuje tento rozdiel ako schodok. Pokiaľ sa preukáže, že stav peňažných prostriedkov v hotovosti evidovaný v účtovníctve je nižší ako stav skutočný, účtovná jednotka vykáže prebytok peňažných prostriedkov na príslušných účtoch.

Obr. 6: Zúčtovanie schodku v pokladnici

Obr. 7: Zúčtovanie prebytku v pokladnici

4.3 Riešený príklad

Účtovná jednotka vykonala inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, t. j. vlastného imania. Na základe výsledkov inventarizácie je účtovná jednotka povinná predkontovať a zaúčtovať na príslušných účtoch nasledujúce inventarizačné rozdiely a k nim súvisiace účtovné prípady:

1. Stratné na tovare v sume 200,- €,
2. Odcudzenie peňažných prostriedkov neznámym páchatelom 400,- €,
3. Predpis schodku v pokladnici k úhrade zamestnancovi, 120,- €
4. Úhrada schodku od zamestnanca,
 - a. PPD, 20,- €,
 - b. VBÚ, 100,-€,
5. Manko na vlastných výrobkoch, 160,- €
 - a. Úbytok výrobkov,
 - b. Prevod stavu interných výnosov do externých nákladov,
6. Prepis manka k úhrade spoločníkovi,
7. Úhrada manka od spoločníka, VBÚ,
8. Škoda na materiály v dôsledku živelnej pohromy, 1 200,- €
9. Priznaná náhrada škody od poisťovne,
10. Úhrada škody od poisťovne, VBÚ,
11. Prebytok zvierat, 250,- €
12. Prebytok materiálu – chybná evidencia, 80,- €,
13. Prebytok cenín, 45,- €,
14. Manko umeleckých diel, 800,- €,
15. Predpis úhrady manka voči zamestnancovi,
16. Úhrada manka od zamestnanca, PPD.

Účtovná jednotka účtovné prípady predkontovala takto:

P. č.	SUMA	MD	D
1.	200,- €	504	132
2.	400,- €	569	211
3.	120,- €	335	211
4.	20,- €	211	335
	100,- €	221	
5.	160,- €	613	123
		549	613
6.	160,- €	355	648
7.	160,- €	221	355
8.	1 200,- €	582	112
9.	1 200,- €	378	682
10.	1 200,- €	221	378
11.	250,- €	124	614
12.	80,- €	112	501
13.	45,- €	213	668
14.	800,- €	549	032
15.	800,- €	335	648
16.	800,- €	211	335

Tabuľka č. 1: *Predkontácie účtovných prípadov*

ZÁVER

Bakalárska práca je zameraná na prezentáciu zásady preukázateľnosti, ako jednej z dôležitých zásad, ktoré je nutné dodržiavať pri vedení účtovníctva a pri zostavovaní účtovnej závierky. Jadrom problematiky je inventarizácia majetku, záväzkov a vlastného imania.

Inventarizácia predstavuje súbor procesov, ktoré po sebe chronologicky nasledujú a sú vzájomne prepojené. Počnúc stanovením časového harmonogramu a obsahového plánu inventarizácie, určením inventarizačnej komisie až po vykonanie inventúry, ktorej výstupom je inventúrny súpis, na základe ktorého inventarizačná komisia vypracováva inventarizačný zápis. V inventarizačnom zápise sú vyčíslené inventarizačné rozdiely, ktoré sú konfrontované s hmotne zodpovednou osobou za príslušnú položku majetku, záväzkov alebo vlastného imania. Účtovná jednotka je povinná zistené inventarizačné rozdiely zaúčtovať v účtovníctve do toho obdobia, ku ktorému vykonáva inventarizáciu majetku, záväzkov a vlastného imania.

Jedným z hlavných podkladov pri vykonávaní inventarizácie majetku, záväzkov a vlastného imania je interná smernica účtovnej jednotky. V tejto smernici si účtovná jednotka zväčša určuje:

- v zmysle ktorých právnych noriem sa inventarizácia vykonáva,
- účel inventarizácie,
- predmet inventarizácie,
- metódy uskutočnenia inventarizácie,
- deň, ku ktorému sa vykonáva inventarizácia majetku a záväzkov,
- deň, ku ktorému sa vykonáva inventarizácia peňažných prostriedkov,
- zodpovednosť za vykonanie inventarizácie,
- postup prác pri inventarizácii,
- definíciu inventarizačného rozdielu, tým pádom si určuje aj normu prirodzených úbytkov,
- náležitosti účtovných záznamov súvisiacich s inventarizáciou, t. j. inventúrneho súpisu a inventarizačného zápisu.

Z uvedeného vyplýva, že je nutné aby účtovná jednotka mala vytvorenú internú smernicu pre inventarizáciu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov. Chýbajúca interná smernica by znamenala pre účtovnú jednotku neprehľadnosť práce, jej neefektívnosť, riziko spojené s nevedomosťou zamestnancov vykonávajúcich inventarizáciu a taktiež nespoľahlivosť zistených údajov, čo by mohlo viesť k ďalším komplikáciám pri vedení účtovníctva v účtovnej jednotke.

Interná smernica účtovnej jednotky má byť vypracovaná v zmysle právnej normy v Slovenskej republike, ktorú predstavuje zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Preto by mala účtovná jednotka dohliadať na aktuálnosť a kompatibilitu svojej internej smernice voči uvedenému zákonu.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

1. ALEXY, J. – SIVÁK, R. 2005. *Ekonomika podniku*. Bratislava: IRIS, 2005. ISBN 80-89018-82-3.
2. CENIGOVÁ, A. 2009. *Podvojný účtovníctvo podnikateľov*. 10. vyd. Bratislava: CENIGA, 2009. ISBN 978-80-969946-1-8.
3. DOBŠOVIČ, D. 2008. *Podvojný účtovníctvo*. Dostupné na internete: <http://www.daneauctovnictvo.sk/Zuctovacie-vztahy/> [cit. 2011-05-04].
4. FABIAN, Š. 2002. Účtovníctvo podnikateľských subjektov – základný informačný podklad na efektívne zhodnocovanie dispozičných zdrojov podniku. In: *Účtovníctvo, auditorstvo, daňovníctvo*, roč. 10, č. 12. ISBN 1335-2004.
5. FARKAŠ, R. 1995. *Účtovná závierka obchodných spoločností v Slovenskej republike*. 5. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2010. ISBN 978-80-8078-318-1.
6. FICBAUER, J. 2008. *Význam IFRS pro rozvoj tržního prostředí*. Právní a ekonomické problémy současnosti IV. Sborník prací. Ostrava: KEY Publishing, 2008. ISBN 978-80-87071-58-8.
7. GOZORA, V. 2005. *Podnikový manažment*. Nitra: SPU, 2005. ISBN 80-7137-690-6.
8. HACHEROVÁ, Ž. 2004. Súvaha podnikateľov a harmonizácia s medzinárodnou právnou úpravou. In: *Zborník vedeckých prác MVD „Európska integrácia – výzva pre Slovensko“*. Nitra: SPU, 2004. ISBN 80-8069-356-0.
9. HACHEROVÁ, Ž. 2005. Zmeny postupov účtovania pre podnikateľov s dopadom na vlastné imanie. In: *Acta oeconomica et informatica I*. Nitra: SPU, 2005. ISBN 1336-9261.
10. HACHEROVÁ, Ž. – BANDLEROVÁ, A. Pripravenosť slovenského účtovníctva na vstup do EÚ. In *Obchod, jakost a finance v podnicích – determinanty konkurencieschopnosti II*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2003. ISBN 80-213-1048-0.
11. HACHEROVÁ, Ž. – BOJŇANSKÝ, J. – DOBIŠOVÁ, M. 2006. *Okienko do podnikania II*. Nitra: SPU, 2006. ISBN 80-8069-816-3.
12. HACHEROVÁ, Ž. – FERENCI-VAŇOVÁ, A. Úlohy a funkcie účtovníctva v podnikaní. In: *Zborník vedeckých príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie „Vybrané otázky agrárneho práva EÚ III – Podnikanie*

- a predpoklady jeho ďalšieho rozvoja v EÚ*“ [Zborník na CD ROM]. Nitra: SPU, 2006. ISBN 80-8069-812-0.
13. HACHEROVÁ, Ž. – LÁTEČKOVÁ, A. – KOČNER, M. 2010. *Základy účtovníctva*. Nitra: SPU 2010. ISBN 978-80-552-0384-3.
 14. HACHEROVÁ, Ž. – PATAKY, J. – LÁTEČKOVÁ, A. 2006. *Účtovníctvo podnikateľov*. Nitra: SPU, 2006. ISBN 80-8069-722-8.
 15. HORVÁTHOVÁ, M. Individuálna účtovná závierka. In: *DUO bez chýb, pokút a penále*, roč. V., č. 1/2010. ISSN 1336-7986.
 16. HORVÁTHOVÁ, M. 2009. *Účtovná závierka podnikateľov v sústave podvojného účtovníctva 2009*. Nitra: EK, 2009.
 17. HUDECOVÁ, I. 2007. *Účtovná závierka v podvojnóm a jednoduchom účtovníctve*. Žilina: Poradca, 2005. ISSN 1355-1583.
 18. FULINOVÁ, L. 2007. K čemu je dobré „účetníctví“ aneb význam a hlavní úkoly účetníctví. In: *Spravodaj SVŠES* (online), roč. 4, 2007, č. 2, www.svses.cz/stahni/lindnerova02 [cit. 2011-05-04]. ISSN 1802-4025.
 19. JANHUBA, M. 2005. *Základy teorie účetníctví*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0852-4.
 20. KALETOVÁ, V. 2009. Inventarizácia – príprava na účtovnú závierku. In: *DaÚ. č.11/2009*. ISSN 1336-426X.
 21. KARDOŠ, Š. – PASTIERIK, V. 2008. Účtovná závierka na rok 2007 pre podvojnú účtovníctvo podnikateľa. In: *Hospodárske noviny*. Dostupné na www.hn.hnonline.sk/cl-22854120-uctovna-zavierka-za-rok-2007-pre-podvojne-uctovnictvo-podnikatela [cit. 2011-05-04].
 22. KENNETH, S. *The use of financial statements*. 2. vyd. Prentice Hall, 1999. ISBN 60-1586-25-3.
 23. KOČNER, M. 2010. *Daňové účtovníctvo*. ER-PRINT, 2010. ISBN 978-80-969056-4-5.
 24. KOČNER, M. – KONVALINA, M. Miera aproximácie slovenských účtovných štandardov k štvrtej smernici EÚ. In: *Zborník vedeckých prác z konferencie Medzinárodné vedecké dni 2002*. Nitra: SPU, 2002. ISBN 80-225-1327-2.
 25. KOŠČO, T. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Nitra: SPU, 2006. ISBN 80-8069-725-6.
 26. KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava: Iura Edition, 2010. ISBN 978-80-8078-342-6.

27. KOUŘILOVÁ, J. 2003. Využití zemědělského účetnictví EU při realizaci společné zemědělské politiky. In: *Agrární perspektivy XII. Nová ekonomika a rozšíření EU*. Praha: ČZU, 2003. ISBN 80-2136-1056-1.
28. KOVANICOVÁ, D. 2008. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 18. vyd. Praha: Polygon, 2008. ISBN 978-80-7273-152-7.
29. KOVANICOVÁ, D. a kol. 2005. *Finanční účetnictví*. 4. vyd. Praha: Polygon, 2005. ISBN 80-7273-090-8.
30. KRESSE, W. – LEUNZ, N. 2004. *Buchführung, Abschlüsse nach Handels – und Steuerrecht*. Stuttgart: Schäffer-Poeschel, 2004. ISBN 3-7910-2247-4.
31. KUČERA, M. – LÁTEČKOVÁ, A. 2008. *Podnikové informačné systémy a účtovníctvo*. Nitra: SPU, 2008. ISBN 978-80-8069-985-7.
32. LÁTEČKOVÁ, A. 2008. *Automatizácia účtovníctva*. Nitra: SPU, 2008. ISBN 80-8069-632-2.
33. MAJEROVÁ, M. a kol. *Zákon o účtovníctve s komentárom*, In: *Poradca* 2/2003. Žilina: Poradca, 2003. ISSN 1335-1583.
34. MÁZIKOVÁ, A – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. 2009. *Účtovníctvo A – učebný text*. Bratislava: Iura Edition, 2009. ISBN 978-80-8078-294-8.
35. MÁZIKOVÁ, A. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEÁŠOVÁ, M. – ŠŮLOVSKÁ, M. 2006. *Účtovníctvo. Nadobúdanie zručností v podvojnóm účtovníctve*. Bratislava: Iura Edition, 2006. ISBN 80-8078-088-9.
36. MÜLLEROVÁ, L. – VOMÁČKOVÁ, H. – DVOŘÁKOVÁ, D. *Účetní předpisy pro podnikatele s komentářem*. Praha: ASPI, 2007.
37. PATAKY, J. – HACHEROVÁ, Ž. – KOČNER, M. 2008. *Základy účtovníctva*. Nitra: SPU, 2008. ISBN 978-80-552-0009-5.
38. PATAKY, J. – ŠKORECOVÁ, E. – BITTEROVÁ, M. 2007. *Podvojně účtovníctvo pre samoukov*. Nitra: Effeta, 2007. ISBN 978-80-89245-05-5.
39. Podmanická, m. 2008. Teoretické východiská účtovných zásad. In: *Zborník vedeckých statí doktorandov*. Bratislava: EKONÓM, 2008. ISBN 978-80-225-2618-0.
40. RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 9. vyd. Olomouc: ANAG, 2009.
41. SAPARA, J. 2005. *Povinné vnútropodnikové smernice v oblasti účtovníctva a daní*. Žilina: SAPEX-TAX-AUDIT, 2005. ISBN 80-969283-1-7.

42. SCHIFFER, V. 2006. *Inventarizace v praxi*. Praha: Grada, 2007. ISBN 80-247-1921-5.
43. SEDLÁČEK, J. a kol. *Základy finančního účetnictví*. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-95-5.
44. STRÄHLOVÁ, J. 2009. Interné účtovné smernice. In: *Dane a účtovníctvo v praxi*, č. 6/2009. ISSN 1336-426X.
45. SOUKOPOVÁ, B. – ŠLOSÁROVÁ, A. – BAŠTINCOVÁ, A. 2001. *Účtovníctvo*. Bratislava: Iura Edition, 2004. ISBN 80-8078-020-X.
46. SZÁSZOVÁ, R. – SZÁSZ, M. 2005. Účtovná závierka podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva 2005. In: *Poradca*, 2006, č. 5-6.
47. ŠKORECOVÁ, E. 2010. *Praktikum účtovníctva*. Nitra: SPU, 2010. ISBN 978-80-552-0478-9.
48. ŠLOSÁR, R. 2008, *Dejiny účtovníctva na Slovensku*. Bratislava: Iura Edition, 2008. ISBN 978-80-8078-227-6.
49. ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. 2005. *Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov*. Bratislava: SPN, 2005. ISBN 80-8078-043-9.
50. ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Iura Edition, 2006. ISBN 80-8078-070-6.
51. ŠURANOVÁ, Z. – ŠKODA, M. 2007. *Medzinárodné účtovníctvo*, Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2007. ISBN 978-80-8083-438-8.
52. VALOUCH, P. – SEDLÁČEK, J. *Účetnictví a daně*, Brno: Masarykova univerzita v Brne, 2006. ISBN 80-210-3926-4.
53. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
54. Opatrenie Ministerstva financií SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva.
55. <http://uctovnictvo.sk/index.php/uctovnictvo-sk/zakon-o-uctovnictve/436-zakon-4312002-zz-o-uctovnictve-plne-znenie-platne-k-112011>.
56. <http://www.daneauctovnictvo.sk/Ocenovanie-ohodnocovanie-a-moznosti-ich-uplatnenia-pri-vyhodnoteni-financnej-situacie-podnikatelov/>.
57. <http://www.firma-sk.sk/uctovnictvo>.
58. <http://www.podnikam.webnoviny.sk/uctovnictvo/uctovne-knihy/2892>.
59. <http://www.podnikajte.sk/prevadzka-firmy/category/uctovnictvo.xhtml>.
60. <http://www.porada.sk/t92092-uctovne-metody-a-zasady.html>.